

taalleesland

verkorte leerweg – verantwoording

Wat is de verkorte leerweg?

Taalleesland biedt een lesprogramma van twaalf thema's van drie weken per jaar; in totaal dus 36 weken. Dit programma kan, om verschillende redenen, wel eens vol zijn. Denk aan extra (buitenschoolse) activiteiten in een jaar, aan korte schooljaren vanwege de vakantiespreiding, of aan bijzondere omstandigheden die in een schooljaar kunnen voorkomen.

Om in die gevallen te voorzien bieden wij u een 'verkorte leerweg' aan. In dit programma is een onderscheid gemaakt tussen drie soorten lessen:

- 1 een minimumprogramma: deze lessen (blauw) kunnen niet vervallen zonder dat de leerlijnen in gevaar komen;
- 2 keuzelessen: deze lessen (oranje) kunnen afhankelijk van de omstandigheden en behoeften van de groep al dan niet aangeboden worden;
- 3 het complete programma: alles inclusief de gele lessen.

Spelling

Voor *Taalleesland Spelling* is geen verkorte leerweg gemaakt. In de opbouw van de spellingslijn zijn de lessen namelijk zeer verweven: in elke les komen meerdere doelen aan de orde. Hierdoor is het dus vrijwel onmogelijk hele lessen te laten vervallen. Het kan echter, zo blijkt uit de praktijk, tijdwinst opleveren om steeds twee lessen achter elkaar te geven.

Keuze van de lessen

Er is doelbewust voor gekozen om alleen te schrappen in de lessen van 45 minuten (Leesbegrip, Taalbeschouwing en Stellen). De overige lessen blijven gehandhaafd.

De redenen daarvoor zijn:

- De overige leerlijnen zijn te belangrijk om daar lessen uit weg te laten.
- *Taalleesland* is een geïntegreerde taal- en leesmethode. Het weglaten van bepaalde leerlijnen zou die integrale aanpak in gevaar brengen.
- Kinderen leren op verschillende manieren. In *Taalleesland* is hier-ee rekening gehouden. Het weglaten van (onderdelen van) bepaalde leerlijnen zou dit in gevaar kunnen brengen.

Uitgangspunten van de verkorte leerweg

De lessen in de overzichten zijn zorgvuldig geselecteerd op basis van verschillende criteria en uitgangspunten.

De blauwe lessen

- Het lesdoel wordt getoetst in het betreffende thema.
- Het lesdoel wordt getoetst en weinig herhaald.
- Een stelles waarin een beoordeling is opgenomen en de les voorafgaand aan een beoordeling.
- Aan de les gaat een woordcluster vooraf (dit criterium geldt alleen voor groep 7 en 8).

De oranje lessen

- Het lesdoel wordt wel getoetst, maar vaak herhaald.
- Het lesdoel wordt niet getoetst, maar het doel **is** ondersteunend, of draagt bij aan het vergroten van de woordenschat.
- De les zou kunnen vervallen, maar er gaat een woordcluster aan de les vooraf (dit criterium geldt alleen voor groep 4, 5 en 6).

De gele lessen

- Het lesdoel wordt **niet getoetst**.
- Het lesdoel wordt **vaak herhaald**.
- Er gaat **geen woordcluster** aan de les vooraf.

Overige overwegingen

- In groep 4, 5 en 6 wordt relatief meer aandacht besteed aan technisch lezen dan in groep 7 en 8. Daarom kunnen in die delen meer lessen Leesbegrip en de daarmee samenhangende lessen Stellen vervallen dan lessen Taalbeschouwing.
- Bij het selecteren is wel rekening gehouden met de woordclusters, maar niet met de woordspoorlessen. Als u het programma Woordspoor volgt, moet u zelf beoordelen welke lessen hiervan u kunt laten vervallen.
- Dit geldt ook voor de woordclusters in groep 4, 5 en 6 die voorafgaand aan de keuzelessen worden aangeboden.

Algemene opmerkingen

Als u structureel tijdproblemen heeft met Taalleesland, is het ook verstandig om kritisch te kijken naar uw eigen lespraktijk.

- **Houdt u zich aan de instructietijd?**
Taalleesland is concentrisch opgebouwd, wat inhoudt dat lesdoelen vaker terugkomen. Daarom is het niet nodig om de aangegeven instructietijd te overschrijden. Verderop in de methode wordt er herhaald en voortgebouwd. Daarnaast is het van belang zo min mogelijk uit te weiden en alleen in te gaan op vragen van leerlingen die verband houden met het onderwerp en het lesdoel van dat moment.
- **Houdt u zich aan de aanwijzingen in de handleiding wat betreft het nabespreken?**
Soms wordt daarvoor uitgebreid de tijd genomen, maar een andere keer is dat slechts een kort moment.
- **Gebruikt u de extrastof en extraplusstof daadwerkelijk voor differentiatie?**
De extrastof wordt gemaakt door leerlingen die snel door de basisstof heen zijn. De extraplusstof is bedoeld voor leerlingen die verdieping aankunnen. Alle leerlingen kunnen de kerndoelen halen, ook als ze geen extra- of extraplusstof doen.
- **Hoeveel tijd is er bij u op school gereserveerd voor deze drie leergebieden in het rooster?**
Staat dat in verhouding tot het belang van deze leergebieden?

Opmerkingen bij de verschillende leerjaren

Groep 4

In groep 4 blijkt het soms lastig te zijn om de alle lesstof binnen de geplande tijd aan te bieden. Dit komt grotendeels doordat de leerlingen nog maar beperkt kunnen schrijven en zelfstandig werken. U zou er ook voor kunnen kiezen om sommige lessen mondeling te behandelen.

Sommige (oranje) keuzelessen volgen op woordclusters. Als u zo'n les laat vervallen, is het goed om toch de woordclusterles te geven.

Groep 5

Sommige (oranje) keuzelessen volgen op woordclusters. Als u zo'n les laat vervallen, is het goed om toch de woordclusterles te geven.

Groep 6

Sommige (oranje) keuzelessen volgen op woordclusters. Als u zo'n les laat vervallen, is het goed om toch de woordclusterles te geven.

Groep 7

Geen opmerkingen.

Groep 8

In thema 2 en 9 worden alle lessen Leesbegrip en Stellen gebruikt om werkstukken te maken. U kunt het maken van werkstukken laten vervallen, maar de didactiek ervan gebruiken bij bijvoorbeeld wereldoriëntatie.